

Chầu Hát Đầu Năm

Ngày xưa ngày xưa hát ả đào là một cái thú của các cụ. Mỗi khi làm được bài hát mới nào hay, các cụ cho gọi cô đào đến bắt học thuộc lòng. Đến tối với vài ba bạn tâm giao các cụ ngồi trên sập, tựa gối xếp rung đùi nghe ả đào ngâm hát “sáng tác phẩm” của mình. Khoái chí vậy thay, cụ vuốt râu cao hứng điểm vài tiếng trống “tom tom” hòa nhịp phách. Đôi khi nhà nào có đám cưới, khao vọng cũng gọi ả đào về hát cho thêm phần long trọng. Cô đầu và kếp đồn luôn luôn ngồi chiếu trải dưới đất hát hầu, vì không biết “đấu tranh giai cấp” nên bị liệt vào hạng “xương ca vô loài” không được ngồi ngang hàng với các cụ.

Đến nay các đấng “thân trai mười hai bến nước” đâu có chịu ngồi nghe các cô ỉ-oi ư-ử râu thúi ruột, ít nhất cũng phải giật lên phong đòn gánh chứ. Đôi khi muốn ghé bên nào cũng ghé lẹ cho rồi chuyện, hoặc giả ghé “go go” bảy tám mươi phần trăm cũng có một chút gì sống động. Tuy vậy thú chơi nào cũng có mặt tiền, hậu của nó. Tỉ dụ như đi tắm hơi thật là khỏe mạnh hợp vệ sinh đủ an ninh trật tự nhưng hậu trường sân khấu cũng có nhiều trò hấp dẫn mê ly rùng rợn. Còn đi “go go” phòng trà thì chớ có lộn xộn, cậu nào bốc đồng không đứng chỗ có khi có chầu ăn đòn hoặc về bóp nghỉ mát. Còn đi hát ả đào, ngoài cái thú nghe

hát ỉ-oi, lại còn được ăn uống theo ý thích, được phá, được đánh đấm, mỗi trò một vẻ.

*Làm trai phải biết tổ tôm
Biết trà Ninh Hải, biết nôm
Thuý Kiều
Biết thuốc phiện, biết ả đào*

...

Giới mười hai bến nước có đi tìm thú vui hát cô đầu, đập trống nghe hát cũng chỉ làm ra vẻ văn nhả, dần dần mỗi ngày văn minh một tý, “xướng xóm” cũng tụt thêm một tí. Chỉ cần chi một chầu hát sang là ba đồng là có thể làm chủ được một em trọn ngày. Ba anh thì ba em tiếp, năm cậu thì năm cô hầu hạ, nếu thiếu thì mụ chủ đi mượn hàng xóm đồng nghiệp cho đủ cặp.

Hà Nội ngàn năm văn vật, có Khâm Thiên là đệ nhất rồi đến Thái Hà Ấp, Hải Phòng có quán Bà Mau, nổi tiếng có nhiều chị em ta thơm ngon không kém gì con nhà lành. Ai đó có dịp ghé Hà Nội mà không “xướng xóm” thì thật là vai u thịt bắp, mồ hôi dầu, lông nách một nạm trà tàu một hơi! Không biết cái thú hát ả đào tao nhả làm sao, thanh cao thế nào ...

Nhất là gần dịp Tết, cứ tà tà về chiều các em chải chuốt thập thò ngoài cửa đón khách. Đôi ba xe kéo chậm chậm sắp ngừng là các em ủa ra mừng, cứ như vợ chồng chạy loạn lạc nhau mới được gặp lại không bằng. Riêng nhà 85 thì không, lúc nào cũng đóng cửa cho các em “có giá”, nào là Nhung, Huệ, Lan, Sâm, vân vân ... mới nghe đã thấy thơm rồi, không có cô nào tên cái Hím, cái Tí,

Xuân Nhâm Thân 1992

giờ dám nói, mặc cho các anh phá, miễn là các anh chịu chi. Nếu thiếu tiền, một anh phải “nằm va li” để anh khác về nhà nạo tiền vợ nôi vào cho đủ. Luật dưới xóm không bao giờ đòi tiền “quan viên” khi khách chưa ra về. Cần thận, nếu để mụ chủ lên tiếng là mất công lắm đó. Nằm “va li” một ngày, hai ngày, thì cũng được nhưng Tết nhất đến nơi rồi không lẽ nằm đến đêm giao thừa, không lẽ hát chịu đến sang năm, đâu có được!

Năm cùng tháng tận, cả nhà bận rộn, nào là lá giông, gạo nếp, đựng lợn, đựng heo với hàng xóm mà chẳng thấy bóng vía thằng Cả đâu, cụ Tú sốt ruột càng mong càng mất. Hỏi thăm lối xóm thấy nói là cậu Cả đi xe qua ga Hàng Cỏ. Thôi chết, nói lại xuống xóm rồi. Khí nộ xung thiên, sát khí đằng đằng, cụ Tú choàng vội khăn áo, lặn lưng dăm đồng, thuê xe xuống Khâm Thiên lôi cổ nó về chứ đời nào cụ chịu.

— Dạ, thưa cụ tìm ai?

— Cô có thấy thằng Cả nhà tôi xuống đây không?

Thoáng một giây, cô em hiểu ngay. Nghề nghiệp mà!

— Dạ có, mời cụ vào, để cháu gọi anh ấy ra!

Xệ cặp kính lão, cụ ngó quanh, chà sang quá, sập gụ, tủ chè, đỉnh đồng, tam sự, rồi bát bửu, lại cả xe kéo gọng đồng nữa. Trông cứ như nhà quan huyện vậy! Cụ hơi mặc cảm, ghé ngồi xuống sập. Một em thông thả ngồi cạnh cụ, ghé sát miệng vào tai cụ, nũng nịu:

— Sao lâu quá, ba không xuống đây chơi với con! Hôm

nay, ba phải ngủ đây với con đi!

Trời ơi, nước hoa thơm phức, nói cứ ngọt ngào như mía lùi. Cụ mềm nhũn người nhưng vẫn phải nói cứng cho đỡ quê:

— Nhưng thằng Cả tôi nó đâu?

— Nó đâu, mặc nó chứ, biết thằng Cả nào? Cụ đã bước vào đây, em có bốn phận, nhiệm vụ, có vinh hạnh được đón tiếp Cụ, nước nóng rửa mặt, rửa chân, pha trà cụ soi. Cụ lim dim chịu trận. Em nhất định giữ cụ lại mãi mới cho về. Nhất là em cũng thương cụ, để bớt lại cụ hai hào bạc để về xe, không đến nỗi phải đi bộ!

Đến đầu làng, gặp cụ Chánh, hai cụ tâm sự:

— Mẹ kiếp, thú thật, thích thật, không trách thằng Cả nhà tôi nó mê. Cụ cũng nên đi chơi một lần dỗi già, mai chết cũng đáng đời.

Về đến nhà, cụ còn chân trong chân ngoài, con Vện

phản chủ thấy hơi lạ, sửa âm lên. Cụ Tú bà đứng phắt dậy, rít rằng:

— Chết, thế này thì chết, tối hôm qua ông ngủ ở đâu? Nước hoa ở đâu mà ông bôi thế?

— Ô hay, bà nói lạ chưa, tôi đánh đổ tôm trên Cụ Bá bên Bái Thượng chứ đâu?

— Sao ông bảo đi tìm thằng Cả mà lại lạc sang Bái Thượng làm gì? Thế này thì chết, già rồi mà còn chơi trống bỏi, già rồi mà chưa trót đời, thật là cả hai bố con chết chung một lỗ. Thế cái vết son gì trên cổ áo đây?

Biết nói hớ, cụ Tú mặt thộn một đồng, tắc kỳ ngôn lộ, nghĩ lại giận con bé phản thùng!

Cụ Tú bà, giận tràn hông, liệng cả rổ bát ra sân rít lên:

— Tết với nhất này, chả Tết thì đừng Tết. •

NGUYỄN XUÂN TỈNH
(Cali) 15/11/91

PHÂN ƯU

Được tin Thân Mẫu AH Phạm Ngọc Lân

Cụ Bà PHẠM HOÀNG DANH

tạ thế ngày 28-9-1991 tại Tây Ninh

hưởng thọ 74 tuổi

Ái Hữu Công Chánh xin thành thật chia buồn
cùng anh chị Lân và gia đình

Kính cầu chúc hương hồn Cụ Bà
sớm tiêu điều cõi Phật